

**KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ**

**WICEKOMENDA KOMENDANTA GŁÓWNEGO
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ**

nadbryg. Janusz Skulich

ZATWIERDZAM

**ZASADY
POSTĘPOWANIA JEDNOSTEK OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ
W ZWIĄZKU ZE ZDARZENIAMI NA DROGACH**

WARSZAWA, listopad 2012 r.

PODSTAWY PRAWNE

1. Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115, z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380, z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243, z późn. zm.)
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 lipca 1992 r. w sprawie zakresu i trybu korzystania z praw przez kierującego działaniem ratowniczym. (Dz. U. Nr 54, poz. 259);
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (Dz. U. Nr 46, poz. 239).

WSTĘP

Zagadnienie prowadzenia działań podczas zdarzeń na drogach jest bardzo złożone, jeśli zważyć, iż likwidacja zagrożeń oraz usuwanie ich skutków i przywrócenie drożności dróg wiąże ze sobą szereg różnych podmiotów. Należą do nich również jednostki ochrony przeciwpożarowej realizujące działania ratownicze w rozumieniu ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej.

W ostatnim czasie z kilku komend wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej wpłynęły do Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej informacje o problemach w trakcie realizacji działań ratowniczych na drogach. Dotyczyły one współpracy z zarządcami dróg, w szczególności kwestii przejęcia przez przedstawiciela zarządcy dróg terenu działań ratowniczych, a także postępowania w przypadku podejrzenia występowania zagrożenia dla bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Statystyka zdarzeń na drogach za lata 2010 – 2011 wskazuje, iż na ogólną liczbę 931 169 zdarzeń na drogach, aż w 642 904 przypadkach (69,0%), likwidacja zagrożenia, realizowana była wyłącznie przez jednostki ochrony przeciwpożarowej. Tak wielka liczba świadczy o bardzo dużym zaangażowaniu sił krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

Analiza poszczególnych przypadków wskazuje, iż przyczyną tego są różnice w interpretacji przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, a także ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, przez organy Państwowej Straży Pożarnej oraz przez zarządców dróg. Wątpliwości takich nie miał Sąd Najwyższy, który w wyroku z dnia 26 marca 2003 r. (II CKN 1374/00) jednoznacznie stwierdził, iż ”do obowiązków pracowników odpowiedniej jednostki organizacyjnej Skarbu Państwa, sprawującej obowiązki zarządcy drogi krajowej (art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (...)), należało utrzymanie i ochrona drogi. Pracownicy ci mieli więc obowiązek usunięcia plamy oleju z jezdni, a przed dokonaniem tego, zamknięcia drogi dla ruchu oraz wyznaczenia objazdu, gdyż rozlany olej na jezdni stwarzał bezpośrednie zagrożenie bezpieczeństwa osób i mienia. Podjęcie odpowiednich działań zmierzających do realizacji tego obowiązku oczywiście możliwe było dopiero od chwili powzięcia wiadomości o rozlaniu oleju. Jednakże nie oznacza to, iż obowiązek ten konkretyzował się dopiero w razie zawiadomienia przez osoby trzecie (użytkowników drogi, Policję, itd.) o istniejącym zagrożeniu jednostki organizacyjnej sprawującej zarząd drogi. Jej praca powinna być tak zorganizowana, żeby miała ona możliwość odpowiednio szybkiego

stwierdzenia wystąpienia na drodze zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu i podjęcia działań zmierzających do usunięcia tego zagrożenia”.

Z działań podjętych przez Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad w ostatnim okresie wynika, że uznała ona, iż usuwanie skutków nagłych zdarzeń na drogach w zakresie: usuwania z pasa drogi materiałów rozsypanych lub pozostawionych w wyniku zdarzenia na drodze oraz porzuconych przez nieznane osoby wraz z oczyszczeniem w celu zapewnienia przejezdności i bezpiecznego użytkowania drogi, zabezpieczenia rozlanych substancji ropopochodnych, farb i płynów eksploatacyjnych z samochodów biorących udział w zdarzeniu drogowym, a także zabezpieczenie skutków zdarzeń drogowych poprzez ustawienie adekwatnego oznakowania, stanowią zadania będące w kompetencjach zarządcy drogi. Jednakże, GDDKiA pełni zarząd jedynie nad drogami krajowymi, a zarządcami dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych są samorządy odpowiednich poziomów.

W związku z powyższym niezbędnym stało się opracowanie „Zasad postępowania jednostek ochrony przeciwpożarowej w związku ze zdarzeniami na drogach” z udziałem zarządcy drogi lub jednostek policji”, co związane jest z koniecznością wypracowania jednolitych dla całego kraju metod postępowania w zdarzeniach drogowych wymagających współpracy z innymi podmiotami obowiązany do przejęcia miejsca zdarzenia po zakończonej akcji ratowniczej.

W wyniku analizy zdarzeń na drogach, w których występowała współpraca z zarządcą drogi lub jednostkami Policji, dostrzeżono, iż poszczególne jednostki ochrony przeciwpożarowej z terenu kraju, w różny sposób postępowaly w przypadkach współpracy z ww. podmiotami. Dotyczyło to przede wszystkim podjęcia i prowadzenia działań ratowniczych jak i przekazania terenu akcji.

I. POJĘCIA PODSTAWOWE ORAZ DEFINICJE

1. **droga** – budowla wraz z drogowymi obiektami inżynierskimi, urządzeniami oraz instalacjami, stanowiąca całość techniczno-użytkową, przeznaczoną do prowadzenia ruchu drogowego, zlokalizowana w pasie drogowym.
2. **droga publiczna** – droga zaliczona na podstawie ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych do jednej z kategorii dróg, z której może korzystać każdy, zgodnie z jej przeznaczeniem, z ograniczeniami i wyjątkami określonymi w tej ustawie lub innych przepisach szczególnych.
3. **kategorie dróg publicznych** – drogi publiczne ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się na następujące kategorie:
 - 1) drogi krajowe;
 - 2) drogi wojewódzkie;
 - 3) drogi powiatowe;
 - 4) drogi gminne.
4. **właściciel drogi** – drogi krajowe stanowią własność Skarbu Państwa, natomiast drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne stanowią własność właściwego samorządu województwa, powiatu lub gminy.
5. **pas drogowy** - wydzielony liniami granicznymi grunt wraz z przestrzenią nad i pod jego powierzchnią, w którym są zlokalizowane droga oraz obiekty budowlane i urządzenia techniczne związane z prowadzeniem, zabezpieczeniem i obsługą ruchu, a także urządzenia związane z potrzebami zarządzania drogą.
6. **posiadacz odpadów** - każdy, kto faktycznie włada odpadami (wytwórca odpadów, inna osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna), z wyłączeniem prowadzącego działalność w zakresie transportu odpadów; domniemywa się, że władający powierzchnią ziemi jest posiadaczem odpadów znajdujących się na nieruchomości (art. 3 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach).
7. **utrzymanie drogi** - wykonywanie robót konserwacyjnych, porządkowych i innych zmierzających do zwiększenia bezpieczeństwa i wygody ruchu, w tym także odśnieżanie i zwalczanie śliskości zimowej.
8. **zarządca drogi** – organ administracji rządowej lub jednostki samorządu terytorialnego, do którego właściwości należą sprawy z zakresu planowania, budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony dróg.

9. **działania ratownicze** - każda czynność podjęta w celu ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska, a także likwidacja przyczyn powstania pożaru, wystąpienia klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

II. KOMPETENCJE WYBRANYCH SŁUŻB

1. Jednostki ochrony przeciwpożarowej

Jednostki ochrony przeciwpożarowej prowadzą działania ratownicze, w zakresie następujących dziedzin ratownictwa:

- 1) walka z pożarami;
- 2) ratownictwo techniczne;
- 3) ratownictwo chemiczne;
- 4) ratownictwo ekologiczne;
- 5) ratownictwo medyczne (w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy).

W trakcie prowadzenia działań ratowniczych kierujący działaniem ratowniczym, zwany dalej „KDR”, może:

- 1) zarządzić ewakuację ludzi i mienia;
- 2) wstrzymać ruch drogowy oraz wprowadzić zakaz przebywania osób trzecich w rejonie działania ratowniczego;
- 3) przejąć w użytkowanie na czas niezbędny dla działania ratowniczego nieruchomości i ruchomości, środki transportu, sprzęt, ujęcia wody, inne środki gaśnicze, a także przedmioty i urządzenia przydatne w działaniu ratowniczym.

Ponadto, kierujący działaniem ratowniczym ma prawo żądać niezbędnej pomocy od instytucji, organizacji, przedsiębiorców i osób fizycznych, a także może odstąpić w trakcie działania ratowniczego od zasad działania uznanych powszechnie za bezpieczne.

Realizacja powyższych uprawnień następuje wyłącznie w okolicznościach uzasadnionych stanem wyższej konieczności, przez które należy rozumieć (posiłkując się definicją zawartą w § 26 Kodeksu Karnego) uchylenie bezpośredniego niebezpieczeństwa grożącego jakimkolwiek dobru chronionemu prawem, jeżeli niebezpieczeństwa nie można inaczej uniknąć, a dobro poświęcone przedstawia wartość niższą od dobra ratowanego lub nie przedstawia wartości oczywiście wyższej od dobra ratowanego. Oceniając, czy występują przesłanki stanu wyższej konieczności, należy stwierdzić czy niebezpieczeństwo ma charakter bezpośredni i rzeczywisty, działanie w stanie wyższej konieczności jest niezbędne, a dobro poświęcone nie przedstawia wartości oczywiście wyższej od dobra ratowanego.

Jednostki ochrony przeciwpożarowej nie są zobligowane do wykonywania robót porządkowych, ani utrzymaniowych na drogach, gdyż prace te nie mieszczą się w zakresie ich zadań ustawowych. Zapewnienie przejezdności drogi publicznej jest zadaniem zarządcy drogi. W przypadku, gdy konieczność podjęcia działań wynika z faktu, iż na drodze mamy do czynienia z substancją zagrażającą: życiu, zdrowiu a także środowisku, to działania jednostek ochrony przeciwpożarowej mieszczą się w ramach ratownictwa chemicznego lub ekologicznego. Jednakże, gdy na drodze mamy do czynienia z substancją lub odpadami powypadkowymi, które należy usunąć w celu zapewnienia bezpieczeństwa ruchu, a ich usunięcie nie mieści się w zakresie ratownictwa chemicznego, obowiązek ten spoczywa na zarządcy drogi.

2. Policja

Podczas działań w zakresie usuwania skutków zdarzeń na drogach, Policja realizuje zadania, w oparciu o uprawnienia wynikające z ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz.1687, z późn. zm.) oraz z ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz.908, z późn. zm.).

Do zadań tych należy m.in.:

- 1) czuwanie nad bezpieczeństwem i porządkiem ruchu na drogach, kierowanie ruchem i jego kontrolowanie;
- 2) usuwanie pojazdów, jeżeli utrudniają prowadzenie akcji ratowniczej;
- 3) wprowadzanie tymczasowych ograniczeń lub zakazów ruchu w przypadku zdarzeń, w wyniku których może nastąpić zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, życia lub zdrowia osób lub możliwość wystąpienia szkód materialnych w znacznym rozmiarze, z wyznaczeniem niezbędnych objazdów;

3. Zarządca drogi

Do zadań zarządcy drogi należy m.in.:

- 1) utrzymanie nawierzchni drogi, chodników, drogowych obiektów inżynierskich, urządzeń zabezpieczających ruch i innych urządzeń związanych z drogą, z wyjątkiem przystanków i wiat przystankowych komunikacji publicznej;
- 2) realizacja zadań w zakresie inżynierii ruchu;
- 3) koordynacja robót w pasie drogowym;

- 4) przeprowadzanie okresowych kontroli stanu dróg i drogowych obiektów inżynierskich oraz przepraw promowych, ze szczególnym uwzględnieniem ich wpływu na stan bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- 5) wykonywanie robót interwencyjnych, utrzymaniowych i zabezpieczających;
- 6) przeciwdziałanie niszczeniu dróg przez ich użytkowników;
- 7) przeciwdziałanie niekorzystnym przeobrażeniom środowiska mogącym powstać lub powstającym w następstwie budowy lub utrzymania dróg;
- 8) wprowadzanie ograniczeń lub zamykanie dróg i drogowych obiektów inżynierskich dla ruchu oraz wyznaczanie objazdów drogami różnej kategorii, gdy występuje bezpośrednie zagrożenie bezpieczeństwa osób lub mienia.

Utrzymanie drogi polega na: wykonywaniu robót konserwacyjnych, porządkowych i innych zmierzających do zwiększenia bezpieczeństwa i wygody ruchu, w tym także odśnieżanie i zwalczanie śliskości zimowej.

Zarządcami dróg publicznych są, dla:

- 1) dróg krajowych - Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad;
- 2) dróg wojewódzkich - zarząd województwa;
- 3) dróg powiatowych - zarząd powiatu;
- 4) dróg gminnych - wójt (burmistrz, prezydent miasta);
- 5) dróg publicznych w granicach miast na prawach powiatu, za wyjątkiem autostrad i dróg ekspresowych – prezydent miasta;
- 6) autostrad - Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad, do czasu przekazania jej, w drodze porozumienia, spółce, z którą zawarto umowę o budowę i eksploatację albo wyłącznie eksploatację autostrady. Spółka pełni funkcję zarządcy autostrady płatnej na warunkach określonych w umowie o budowę i eksploatację albo wyłącznie eksploatację autostrady, z wyjątkiem niektórych zadań.

Ponadto funkcję zarządcy drogi krajowej pełnić może drogowa spółka specjalnego przeznaczenia, o której mowa w ustawie z dnia 12 stycznia 2007 r. o drogowych spółkach specjalnego przeznaczenia (Dz. U. Nr 23, poz. 136, z późn. zm.).

Zarząd województwa, zarząd powiatu, a także wójt (burmistrz, prezydent miasta) mogą wykonywać obowiązki zarządcy dróg, przy pomocy utworzonej odpowiednio przez: sejmik

województwa, radę powiatu lub radę gminy, jednostki organizacyjnej będącej zarządem drogi. Jeżeli jednostka taka nie została utworzona zadania zarządu drogi wykonuje zarządca.

Zgodnie z definicją posiadacza odpadów zawartą w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243, z późn. zm.), zarządca drogi, jako władający powierzchnią ziemi, jest posiadaczem odpadów znajdujących się na nieruchomości. Oznacza to, iż na zarządcy drogi ciąży obowiązek adresowany do posiadacza odpadów.

W związku z dopuszczeniem przez ustawę realizacji zadań zarządcy drogi przez szereg podmiotów, istotnym jest, aby w procesie tworzenia oraz aktualizacji powiatowego planu ratowniczego ustalić faktycznych zarządców dla konkretnych dróg.

III. PRZYJĘCIE ZGŁOSZENIA.

1. Podczas przyjmowania zgłoszenia o zdarzeniu na drodze, powiatowe (miejskie) stanowisko kierowania PSP powinno przyjąć zgłoszenie zgodnie z „Procedurą P-17 przyjęcia telefonu alarmowego 112”, następnie dyspozytor powinien postępować zgodnie z obowiązującymi zasadami dysponowania do zdarzeń sił i środków ochrony przeciwpożarowej.
2. W przypadku przyjęcia zgłoszenia o zdarzeniu na drodze wpływającego od zarządcy drogi, Policji lub Straży Gminnej (Miejskiej), powiatowe (miejskie) stanowisko kierowania PSP powinno ponadto uzyskać informację o obecności na miejscu zdarzenia przedstawicieli ww. służb (instytucji). W przypadku ich braku na miejscu zdarzenia - powiadamia zgłaszającego o konieczności przybycia na miejsce zdarzenia;
3. W przypadku przyjęcia zgłoszenia o zdarzeniu na drodze wpływającego od innych podmiotów, niż określone w ust. 2, powiatowe (miejskie) stanowisko kierowania PSP powinno powiadomić, po zakończeniu dysponowania podmiotów ksrg, zarządcę drogi lub/i Policję o zdarzeniu i o konieczności przybycia na miejsce zdarzenia gdy wynika to z treści zgłoszenia lub z informacji przekazanej przez KDR po dokonanej rozpoznaniu.

IV. POSTĘPOWANIE PO PRZYBYCIU NA MIEJSCE ZDARZENIA.

Po dojeździe na miejsce zdarzenia, dowódca sił jednostek ochrony przeciwpożarowej powinien w ramach rozpoznania wstępnego dokonać identyfikacji zagrożeń. Realizując powyższe rozpoznanie powinien on wziąć pod uwagę, iż zadaniem jednostek ochrony przeciwpożarowej jest ochrona życia i zdrowia ludzkiego, a także ochrona środowiska lub mienia.

Po identyfikacji zagrożeń, KDR powinien przyjąć właściwy dla danej sytuacji tryb postępowania obecnych na miejscu sił podmiotów ratowniczych. Ewentualną zmianę formy działania może polecić inna osoba, która wstąpiła w prawa i obowiązki KDR (przejęła kierowanie działaniem ratowniczym). Dobierając metody działania do zaistniałej sytuacji, w szczególności do stwierdzonych zagrożeń, należy pamiętać, iż to od decyzji KDR zależy jakie działania mają zostać podjęte w celu realizacji obowiązków ustawowych, co powoduje, że w tym zakresie KDR ma swobodę w wyborze metod oraz form prowadzenia działań ratowniczych. W przypadku, gdy w ocenie dowódcy jednostki ochrony przeciwpożarowej znajdującej się na miejscu zdarzenia, następuje jedynie konieczność zabezpieczenia miejsca zdarzenia przed obecnością osób trzecich (nie występuje potrzeba ochrony życia i zdrowia ludzkiego, mienia lub środowiska), a inne podmioty są obecne na miejscu zdarzenia i ich siły są wystarczające do zabezpieczenia strefy zagrożenia, powinien on przekazać zainteresowanym podmiotom informację o braku konieczności podjęcia jakichkolwiek działań ratowniczych, gdyż efekt zdarzenia na drodze nie zagraża życiu i zdrowiu ludzkiemu, a także nie powoduje zagrożenia dla mienia lub środowiska.

1. Tryb postępowania KDR:

- 1) w przypadku, gdy na miejscu zdarzenia są obecni przedstawiciele zarządcy drogi, jednostki Policji lub Straży Gminnej (Miejskiej) i:
 - a) występuje konieczność podjęcia działań ratowniczych – podmiot ksrgr przystępuje do ich realizacji, mając na względzie odpowiednie przepisy § 15 ust. 2 i 16 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (przepisy te wskazują, jakie działania należy podejmować w ramach ratownictwa technicznego, chemicznego i ekologicznego oraz medycznego w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy, a także w zakresie gaszenia pożarów),
 - b) występuje jedynie konieczność zabezpieczenia i oznakowania miejsca zdarzenia – brak jest konieczności prowadzenia działań ratowniczych, takich jak włączanie lub wyłączanie instalacji i urządzeń, dotarcie i wykonanie dostępu do zagrożonych lub uszkodzonych osób etc., dowódca sił ratowniczych wskazuje, iż do wykonania ww. czynności właściwi są obecni na miejscu przedstawiciele zarządcy drogi lub jednostki Policji, informuje o tym fakcie powiatowe (miejskie) stanowisko kierownika PSP i udaje się do miejsca stacjonowania;

- c) nie występuje konieczność podjęcia działań ratowniczych i konieczność zabezpieczenia i oznakowania miejsca zdarzenia - KDR informuje o tym fakcie powiatowe (miejskie) stanowisko kierowania PSP i udaje się do miejsca stacjonowania.
- 2) w przypadku, gdy na miejscu zdarzenia nie są obecni przedstawiciele zarządcy drogi lub jednostki Policji i:
- a) występuje konieczność podjęcia działań ratowniczych – podmiot ksrg przystępuje do ich wykonania, a KDR informuje powiatowe (miejskie) stanowisko kierowania PSP o konieczności przybycia na miejsce zdarzenia przedstawicieli zarządcy drogi lub/i jednostek Policji;
 - b) występuje jedynie konieczność zabezpieczenia i oznakowania miejsca zdarzenia – brak jest konieczności prowadzenia działań ratowniczych, takich jak włączanie lub wyłączanie instalacji i urządzeń, dotarcie i wykonanie dostępu do zagrożonych lub uszkodzonych osób etc., dowódca sił ratowniczych przystępuje do realizacji przedsięwzięć w celu ostrzeżenia innych użytkowników dróg o występującym utrudnieniu w ruchu drogowym. Jednocześnie informuje powiatowe (miejskie) stanowisko kierowania PSP o konieczności przybycia na miejsce zdarzenia przedstawicieli zarządcy drogi lub/i jednostek Policji
 - c) nie występuje konieczność podjęcia działań ratowniczych ani zabezpieczenia lub oznakowania miejsca zdarzenia – dowódca sił ratowniczych informuje o tym fakcie powiatowe (miejskie) stanowisko kierowania PSP i udaje się do miejsca stacjonowania.
2. Dowódca sił jednostki ochrony przeciwpożarowej może podjąć decyzję o wykorzystaniu zasobów ratowniczych do udzielenia pomocy innym podmiotom obecnym na miejscu zdarzenia, o czym informuje powiatowe (miejskie) stanowisko kierowania PSP. W przypadku gdy wcześniej były prowadzone działania ratownicze, podjęcie decyzji o udzieleniu pomocy powinno być poprzedzone przekazaniem terenu po zakończeniu działań ratowniczych.

Podjęcie decyzji o wykorzystaniu zasobów ratowniczych do udzielenia pomocy innym podmiotom obecnym na miejscu zdarzenia nie może obniżyć gotowości operacyjnej powiatu (rozumianej jako zdolność do realizowania czynności ratowniczych w poszczególnych dziedzinach ratownictwa). Oznacza to, iż obecny na miejscu zdarzenia dowódca sił ratowniczych, może podjąć decyzję np. o pozostaniu tylko niektórych sił ratowniczych na miejscu lub o konieczności zadysponowania na miejsce innych jednostek

ochrony przeciwpożarowej (np. ochotniczych straży pożarnych) i powrotu obecnych zasobów ratowniczych do miejsca stacjonowania.

Zasoby ratownicze, które zgodnie z decyzją dowódcy pozostały na miejscu zdarzenia, aby udzielić pomocy innym podmiotom, mogą być w każdej chwili zadysponowane przez powiatowe (miejskie) stanowisko kierowania.

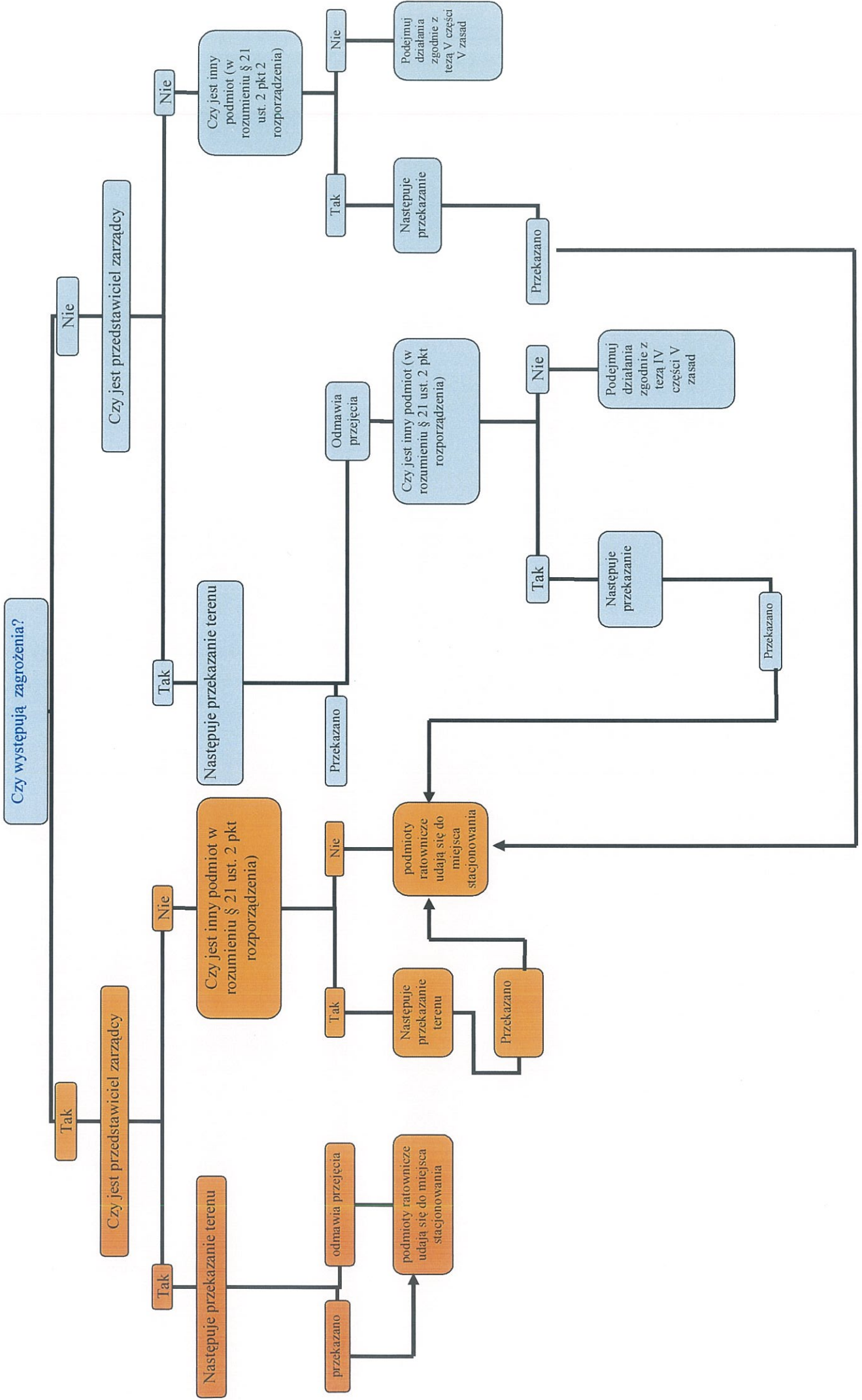
3. Szczegółowy tryb udzielania pomocy innym podmiotom, o której mowa w części 2 powinien zostać określony przez komendantów powiatowych (miejskich) PSP na poziomie lokalnym, w drodze stosownych porozumień. Zakres porozumień nie może naruszać zasad określonych w niniejszym dokumencie.

V. PRZEKAZANIE TERENU DZIAŁAŃ RATOWNICZYCH.

1. Po zakończeniu działań ratowniczych następuje przekazania terenu zgodnie z § 21 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (*kierowanie działaniem ratowniczym ustaje z chwilą wykonania działań ratowniczych, w tym przekazania terenu, obiektu lub mienia objętego działaniem ratowniczym właścicielowi, zarządcy, użytkownikowi lub przedstawicielowi organu administracji rządowej lub samorządu terytorialnego albo Policji lub straży gminnej (miejskiej), a w przypadku braku możliwości ich ustalenia lub nieobecności na miejscu zdarzenia - zgłoszenia tego faktu do właściwego terytorialnie stanowiska kierowania ksrg*).
2. W przypadku, gdy realizowano wyłącznie zabezpieczenie i oznakowanie miejsca zdarzenia (nie prowadzono działań ratowniczych w rozumieniu ustawy o ochronie przeciwpożarowej), przekazanie terenu drogi odbywa się z chwilą przybycia na miejsce zdarzenia przedstawiciela organów odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
3. W przypadku, gdy na miejscu zdarzenia jest obecny przedstawiciel zarządcy, to jemu należy przekazać teren objęty działaniem ratowniczym lub miejsce zdarzenia gdzie nie prowadzono działań ratowniczych.
4. W sytuacji, gdy podmioty, o których mowa w § 21 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego odmawiają przejęcia terenu objętego działaniem ratowniczym, KDR zgłasza ten fakt do powiatowego (miejskiego) stanowiska kierowania

PSP i odnotowuje to w informacji ze zdarzenia. W przypadku, gdy KDR uzna, iż teren objęty działaniem ratowniczym nie stwarza zagrożenia, udaje się do miejsca stacjonowania. W przypadku, gdy KDR uzna, iż teren objęty działaniem ratowniczym może stwarzać zagrożenia, KDR wraz z powiatowym (miejskim) stanowiskiem kierowania PSP podejmuje decyzję o dalszym trybie postępowania podmiotów ratowniczych. Dalszy tryb postępowania może być uzgodniony z powiatowym centrum zarządzania kryzysowego lub wojewódzkim centrum zarządzania kryzysowego (za pośrednictwem stanowiska kierownika komendanta wojewódzkiego PSP). W przypadku wystąpienia problemów, stanowisko kierownika komendanta wojewódzkiego PSP powiadamia Krajowe Centrum Koordynacji Ratownictwa i Ochrony Ludności.

5. W przypadku, gdy po zakończeniu działań ratowniczych KDR uzna, iż na terenie objętym działaniami ratowniczymi mogą występować zagrożenia inne niż określone w ustawie o ochronie przeciwpożarowej, a na miejscu zdarzenia nie ma podmiotów, o których mowa w § 21 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, powiatowe (miejskie) stanowisko kierowania PSP informuje przedstawicieli tych podmiotów o konieczności przybycia na miejsce zdarzenia. W pierwszej kolejności należy powiadomić przedstawicieli zarządcy drogi, następnie przedstawicieli Policji, a w dalszej kolejności pozostałe podmioty.
6. Powiatowe (miejskie) stanowisko kierowania PSP, po otrzymaniu informacji o odmowie przejęcia terenu objętego działaniem ratowniczym lub o odmowie przybycia na miejsce zdarzenia, informuje o tym fakcie:
 - 1) stanowisko kierownika komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej, które przekazuje taką informację do wojewódzkiego centrum zarządzania kryzysowego
 - 2) komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej.

VI. INFORMACJE DODATKOWE.

1. Komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej, w sytuacji, gdy zarządca odmówił przybycia na miejsce prowadzonych działań ratowniczych lub odmówił przejęcia terenu objętego działaniem ratowniczym, powinien wystąpić do organu nadzorującego zarządcę drogi, informując, iż nie wykonał on ciężących na nim obowiązków ustawowych (art. 20 pkt 4 ustawy o drogach publicznych), należy ponadto opisać m. in. okoliczności zdarzenia i dane przedstawicieli zarządcy drogi, z którymi się kontaktowano. Wystąpienie powinno zostać przekazane do wiadomości zarządcy drogi i komendantowi wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej.
2. Zasady prowadzenia działań ratowniczych na autostradach płatnych określają plany działań ratowniczych dla autostrad. Niniejsze wytyczne stanowią materiał pomocniczy do wykorzystania w trakcie procesu uzgadniania tych planów.
3. W przypadku odmowy przybycia na teren działań przedstawiciela zarządcy drogi, gdy występuje uzasadnione podejrzenie zagrożenia w ruchu drogowym, powiatowe (miejskie) stanowisko kierowania PSP powiadamia przedstawiciela zarządcy drogi o odpowiedzialności wynikającej z art. 72 Kodeksu wykroczeń w związku z art. 20 ustawy o drogach publicznych, tj. „Kto wbrew swemu obowiązkowi nie dokonuje odpowiedniego zabezpieczenia miejsca niebezpiecznego dla życia lub zdrowia człowieka, podlega karze aresztu albo grzywny”.
4. W przypadku, o którym mowa w tezie 3, komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej może zawiadomić organy Policji o popełnieniu wykroczenia z art. 72 Kodeksu wykroczeń, o czym informuje komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej.